

hagués donat més importància, en aquestes pàgines, a la prosa que no pas a la poesia, sobretot en els escriptors moderns. No ha d'ésser mai oblidat que alguns dels poetes representats — Verdaguer, Alcover, Maragall, Carner, Riba, Foix, etc. — excel·leixen tant, almenys, en la prosa com en el vers. I, així mateix, que per a l'estudiant que es debat en l'aprenentatge d'una nova llengua, sempre serà més útil — i més fàcil — d'exercitar-se amb textos correctes i normals que no pas amb aquells que a les dificultats corrents de gramàtica n'afegeixen d'altres, com les que ofereix indubtablement tota obra sotmesa a la disciplina del ritme i de la rima, a la desfiguració semàntica provocada per les metàfores i a la inevitable selecció d'un vocabulari inusual.

La presentació de la gramàtica, com ja és habitual en les publicacions de The Dolphin Book, és excel·lent. Una sola cosa hi objectaria: que hom hagi fet ús, abusivament, de dalt a baix del llibre, del signe *ll* (*il·lusió*, etc.), en comptes del correcte *l·l* (*il·lusió*).

R. ARAMON i SERRA

EDUARD FONTSERÈ: *Assaig d'un vocabulari meteorològic català*. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, 1948. 84 pàgs. («Arxius de la Secció de Ciències», XIV.)

El vocabulari del Dr. Fontserè ve a omplir un buit en la nostra lexicografia, car la part del vocabulari meteorològic internacional que fa referència al català no havia estat encara compilada. L'autor, prenent per referència el *Meteorological Glossary*, editat pel Meteorological Office de Londres, i el *Lexique météorologique*, del general Delcambre, ha construït aquesta obra, que ell modestament titula assaig, amb una gran quantitat de materials. Ha deixat de banda les formes que ja havien aparegut amb una definició prou exacta al *Diccionari general* de Pompeu Fabra, els mots registrats en el qual només han estat inclosos quan no hi eren definits amb suficient exactitud des del punt de vista científic.

L'obra, que va precedida d'un pròleg on es fa referència a la seva gestació, comprèn dues parts: la primera consisteix en el vocabulari català (pàgs. 11-70), i la segona, que és un eficaç complement de l'anterior, consta d'un vocabulari anglès-català (pàgs. 71-77) i un de francès-català (pàgs. 78-81), on és donada la traducció dels mots que apareixen al *Glossary* i al *Lexique* abans mencionats.

El qui fou director del Servei Meteorològic de Catalunya des de la seva fundació fins que fou suprimit l'any 1939 i que és indiscutiblement la primera autoritat catalana en meteorologia, ha portat a terme aquest treball amb el rigor científic que caracteritza tota la seva obra. Aquest vocabulari excel·lent és un exemple a seguir per a la compilació d'obres semblants sobre matèries

abundin els catalanismes, és confusió. Hauria almenys d'haver estat advertit que *xantant*, *maís*, *hai*, *estaig*, *gauig*, *eu*, *çai*, *auig*, *baisat*, *desirat*, *sai*, *fec*, *Peire*, *sauber*, *vau* i moltes d'altres no són paraules catalanes. Per a una nova edició aconsellaria a l'autor que els suprímís.

1. Incomprendiblement hi apareix el castellanisme *mitja*, en lloc del mot català correcte *mitjana*.

tècniques, i no cal ponderar el valor de treballs d'aquesta mena per a la confecció del gran Diccionari de l'IEC quan són de la garantia del que comentem. Expresssem al Dr. Fontserè el nostre sincer homenatge d'admiració.

Jordi CARBONELL

PIERRE GARDETTE: *Géographie phonétique du Forez*. Macon 1941. 288 pàgs. + 2 mapes. — *Études de Géographie morphologique sur les patois du Forez*. Macon 1941. 82 pàgs.

Mons. Pierre Gardette, avui rector de les Facultats Catòliques de Lió, i lliurat de fa ja temps a una gran empresa lingüística (l'atlas de la zona lionesa), havia publicat anteriorment els dos treballs que comentem ací. Atès que a casa nostra hom ha tornat a plantejar, recentment, i amb motiu d'estudis també de geografia lingüística, qüestions metodològiques fonamentals sobre les enquestes dialectals, serà bo que recordem els principis de l'autor en explorar el Forez. Aquesta regió té l'interès d'ésser frontera lingüística, entre el franco-provençal i la modalitat provençal d'Alvèrnia: això l'induí a concentrar les enquestes a la part fronterera, tot abandonant la part més pròxima a Lió, més coneguda i menys important (principi de modificació, sobre el terreny, del criteri format prèviament). Endemés, polsat el parlar local i la seva geografia, calgué no deixar de visitar cap localitat a les zones interessants (Saint-Bonnet-le-Château, Noirétable), mentre que els pobles de la plana, uniformes en el dialecte, podien ésser espaiats (irregularitat buscada en la xarxa de localitats). L'autor ha preferit, sempre que era possible, de prescindir de qüestionari i de deixar parlar i conduir una conversa general amb la gent del camp; quan era imprescindible l'ús del qüestionari, ha evitat sistemàticament la pregunta directa (llibertat en l'enquesta). Establert el principi de conversa (enfrent el diàleg explorador-subjecte), cal admetre el de la diversitat de subjectes: generalment ha operat a base de tres a cinc, però de vegades eren fins a dotze (abandonament del subjecte únic). Hom ha treballat indistintament amb homes i amb dones (renunciant, doncs, a l'exclusivisme de l'home com a subjecte) i amb gent de diverses edats (contra el criteri d'interrogar tan sols persones ancianes). Dels principis que es refereixen als subjectes, l'autor n'extreu tres avantatges: els diferents subjectes s'ajuden els uns als altres en la recerca de mots ja gairebé oblidats; resulten així evidents les diferències entre generacions distintes; hom pot destriar, del fons dels materials arreflegats, allò que no és comú sinó únicament personal, i evitar d'atribuir-ho a tot el parlar de la localitat. Així mateix cal considerar els testimonis antics documentals que fan referència a la regió estudiada.

El llibre de geografia fonètica s'ocupa, primer, del consonantisme, i, després, del vocalisme. En el tractament de les consonants són estudiats els capítols d'intervocàliques, palatalització consonàntica (condicionada i espontània), vocalització de labials, evolució de *l*, comportament de finals i fenòmens diversos. Per al vocalisme, hom estudia les vocals finals, les posttòniques, les tòniques (*a*, *u*, la diftongació), i l'accent d'intensitat. Cal destacar que, havent-se proposat l'autor un tema de frontera, estudia preferentment aquells trets que separen el franco-provençal del provençal, i que sovint (i en especial en parlar